

Tác giả bài viết: Nguyễn Thị Kim Thuận

Tác giả hình ảnh: Lâm Trung Quân

Ngày 14.03.2017, Quỹ Cộng Đồng Rút Ngăn Khoảng Cách đã đưa các thành viên trong cộng đồng đến với Trường Tư Thục Giáo Dục Chuyên Biệt Anh Minh ở đường Xô Viết Nghệ Tĩnh để thăm một lớp học đặc biệt thuộc dự án "Xây dựng nền tảng giáo dục trực tuyến cho người khiếm thính" thực hiện bởi Hear.Us.Now.

Trường Anh Minh nằm cuối hẻm 155 Xô Viết Nghệ Tĩnh - Quận Bình Thạnh, trường được phủ bằng một lớp sơn màu xanh ngọc làm dịu đi không khí nóng bức của Sài Gòn những ngày chớm hè. Bước vào sân trường, chúng tôi như được sống lại những ngày còn thơ ấu khi trông thấy các khu vực được trang bị cầu trượt, xích đu đầy màu sắc, nghe thấy tiếng ê a phát ra từ các lớp học làm nhiều người trong chúng tôi cũng quên mất đây là ngôi trường đặc biệt - nơi học sinh và giáo viên sử dụng một loại ngôn ngữ khác để giao tiếp: ngôn ngữ ký hiệu và đọc khẩu hình miệng.

Khuôn viên trường được bày trí với nhiều đồ chơi màu sắc như bao ngôi trường khác

Dự án "Xây dựng nền tảng giáo dục trực tuyến cho người khiếm thính" nhận được gói tài trợ 150 triệu đồng từ các thành viên trong cộng đồng thông qua Quỹ Rút Ngăn Khoảng Cách vào tháng 9 năm 2016. Dự án được Hear.Us.Now đề xuất nhằm xây dựng một nền tảng giáo dục trực tuyến với giáo trình các môn tiếng Anh, Tin học, và Khoa học thường thức được thiết kế phù hợp với nhu cầu học tập của công đồng khiếm thính, chuyển thể thành dạng video và đăng tải tại một số nền tảng trực tuyến như kera và youtube.

Dựa theo chia sẻ của anh Hiếu – chủ nhiệm Hear.Us.Now, thì hiện tại ở Việt Nam đang có hơn 3 triệu người khiếm thính, trong số đó hầu hết chỉ dừng ở bậc tiểu học, một vài nơi có mở thêm các lớp trung học nhưng không thường xuyên, và chỉ có khoảng trên 10 người vào đại học hoặc cao đẳng mỗi năm. Anh còn kể lại câu chuyện truyền cảm hứng cho anh và Hear.Us.Now: "Bản thân mình cũng là người trong gia đình có người câm điếc, cho nên mình hiểu và muốn đóng góp cho gia đình và cộng đồng bằng nhiều cách khác nhau. Cho đến khi mình gặp một nhóm bạn trẻ khiếm thính đang học ở bậc cao đẳng và các bạn bày

tỏ mong muốn học liên thông đại học nhưng nhiều trường của ta bắt buộc phải có bằng B tiếng Anh mới có thể tốt nghiệp đại học. Nhưng để có được bằng B thì phải thi cả 4 kỹ năng: nghe - nói - đọc - viết. Mà các bạn chỉ phù hợp với hai bài thi đọc viết, vì vậy mà Hear.Us.Now đã làm việc với Hội Đồng Anh và thuyết phục thành công họ cho phép bỏ thi nghe nói trong kỳ thi IELTS cho các bạn khiếm thính, chỉ lấy điểm trung bình của 2 môn còn lại.”

Anh Hiếu, chủ nhiệm dự án Hear.Us.Now, chia sẻ câu chuyện của cộng đồng khiếm thính tại Việt Nam.

Đồng thời, trong quá trình hỗ trợ các bạn khiếm thính, Hear.Us.Now đã nhận ra tầm quan trọng và áp dụng phương pháp học thông qua hình ảnh (visual learning) để tăng khả năng tiếp thu cho các bạn khiếm thính. Qua 2 năm triển khai từ 2015, phương pháp giáo dục này đã chứng minh được tính phù hợp và hiệu quả. Tuy nhiên, nếu chỉ phục vụ cho 100 em (số lượng đối tượng hưởng lợi trực tiếp tham gia các lớp học của Hear.Us.Now) mỗi năm trên tổng số trên 3 triệu thì quá ít, nên năm 2016, nhóm đã nảy ra ý tưởng truyền tải toàn bộ bộ sách giáo khoa tiếng Anh của Bộ Giáo Dục thành video và đăng tải miễn phí trên mạng thông qua các nền tảng Youtube, Kera để thêm nhiều người khiếm thính có thể tiếp cận với các tài nguyên giáo dục. Trong khuôn khổ dự án nhận tài trợ từ Rút Ngăn Khoảng Cách, Hear.Us.Now đã và đang số hóa bộ sách giáo khoa tiếng Anh, giáo trình tin học trình độ A và kiến thức khoa học thường thức.

Bên cạnh đó, Hear.Us.Now cũng đang xây dựng một bộ từ điển ngôn ngữ kí hiệu trực tuyến gồm 6000 từ trong đó có tiếng Anh, tiếng Việt và thủ ngữ phù hợp cho người khiếm thính và những người muốn học thủ ngữ.

Câu hỏi “Làm thế nào để rút ngắn khoảng cách giữa doanh nghiệp và người lao động khiếm thính” được nêu lên giữa buổi thảo luận.

Một vị khách tham gia chuyến thăm dự án đã nêu lên câu hỏi làm thế nào để có thể rút ngắn khoảng cách giữa các doanh nghiệp và người lao động khiếm thính. Thông qua câu hỏi này, chúng tôi được biết một trường hợp cụ thể, đó là một em khiếm thính được một doanh nghiệp hỗ trợ đi học thiết kế, sau đó tạo điều kiện làm việc trong công ty. Nhưng sau một thời gian, em cảm thấy lạc lõng và mặc cảm vì chưa thể hòa nhập với môi trường toàn người nghe nói, sếp hoặc khách hàng cũng ưa chuộng trao đổi với người nghe nói hơn vì sẽ ít tốn thời gian hơn và hiệu quả hơn. Mặc dù, chúng tôi vẫn chưa tìm ra lời đáp cho vấn đề này, nhưng đâu đó trong chúng tôi đã được nhắc nhở về việc đồng hành với người khiếm thính trong quá trình hòa nhập xã hội, vì thực ra chúng tôi chỉ khác nhau về mặt ngôn ngữ thôi mà.

Khi hỏi về hiệu quả dự án, Anh Hiếu vui mừng cho chúng tôi biết năm học 2015-2016 và học kỳ I năm học 2016-2017, 100% các em vượt qua bài kiểm tra cuối kỳ của Phòng giáo dục & Đào tạo (từ 5 điểm trở lên). Bên cạnh việc hỗ trợ các em, Hear.Us.Now cũng đồng hành cùng phụ huynh để giúp họ hiểu được rằng con em họ hoàn toàn có khả năng tiếp thu tri thức.

Khi hỏi về việc huy động nguồn lực trong cộng đồng, đại diện Hear.Us.Now chia sẻ, khoản tài trợ từ Rút Ngắn Khoảng Cách là một phần trong tổng chi phí rất lớn của cả dự án, nên

nhóm đã cố gắng huy động và tận dụng nhiều nguồn lực khác nhau, từ việc gây quỹ tiền mặt đến việc huy động lực lượng tình nguyện viên tham gia giảng dạy, và tận dụng địa điểm miễn phí để học và quay phim.

Trong quá trình thực hiện, nhóm dự án cũng chia sẻ đã gặp khó khăn khi chưa lường trước được mức độ phức tạp của việc quay video dẫn đến việc dự án chậm tiến độ so với dự kiến. Anh Hiếu chia sẻ nhóm rất nghiêm ngặt về chất lượng video như chất lượng ánh sáng, tốc độ múa dẫu của giáo viên, về cách truyền đạt nội dung...Nhóm đã quay thử nghiệm, cho các em học thử, khi thấy các em chưa tiếp thu tốt, nhóm đã tiến hành quay lại cho đến khi phần đông các em phản hồi tốt mới dám đưa vào giảng dạy chính thức.

Trước khi tham dự lớp học dạy bằng video của dự án, Anh Hiếu dặn dò chúng tôi một số điều lưu ý khi giao tiếp với các em, thiết nghĩ đây cũng là một cách mà chúng tôi đang góp phần vào quá trình hòa nhập nói trên. Một là không dùng từ "khuyết tật" với các bạn, mà chỉ nói là người nghe và người không nghe, hai là khách tham dự cứ nói chuyện như với người nghe nói, các em có thể đọc khẩu hình miệng và đoán được lời nói, nếu có chỗ nào các em không bắt được, mình sẽ viết ra bảng con hoặc giấy.

Và thế là, chúng tôi hào hứng đến thăm lớp học đặc biệt ấy.

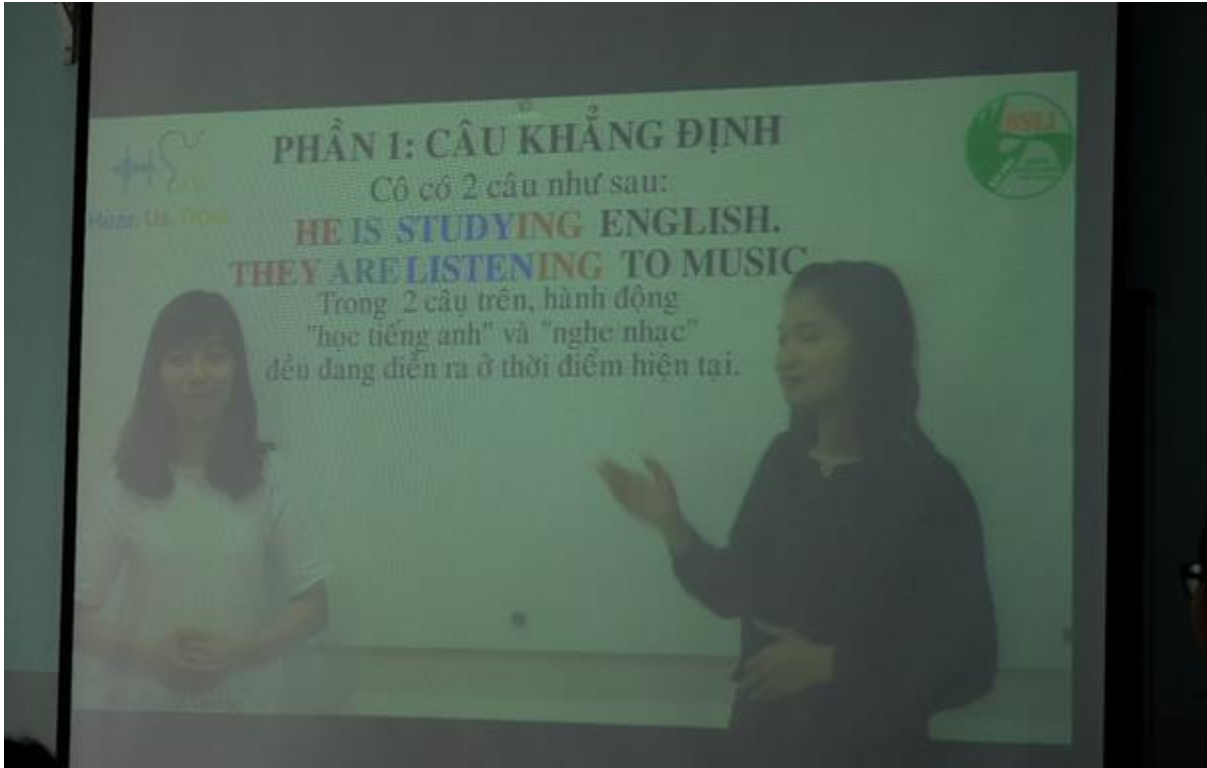

Các em chăm chú xem hướng dẫn được thầy giáo gõ trên màn chiếu

Thời học sinh của chúng tôi đã trải qua rất nhiều khoảnh khắc cùng đám bạn trêu đùa, tám chuyện trong lớp học, cũng từng nghe thầy cô la rầy giữ im lặng. Nhưng khi tham gia lớp học của Hear.Us.Now dường như chẳng cần ai bảo, mọi thứ đều im lặng, giáo viên sẽ hướng dẫn các em bằng ngôn ngữ như với người nghe nói kết hợp với việc đánh máy và chiếu lên, còn các em phát biểu bằng ngôn ngữ kí hiệu hoặc viết ra bảng con.

Lớp học có một giáo viên chính đứng lớp và một giáo viên trợ giảng hỗ trợ trong việc điều phối lớp học. Hear.Us.Now cũng tổ chức các lớp dạy ngôn ngữ ký hiệu căn bản cho giáo viên để các bạn có thể giao tiếp cơ bản với các em, tuy nhiên việc giao tiếp đôi khi cũng gặp khó khăn.

Thầy giáo đứng lớp tâm sự: "Nhiều thứ được truyền tải trên màn chiếu, có hôm vì không có điện mà cả thầy lẫn trò đều mệt mỏi vì mọi thứ muốn nói đều phải viết lên bảng đen do mình chưa sắp xếp được thời gian để học sâu về ngôn ngữ ký hiệu. Nhưng các em học hành rất chăm chỉ nhất là các em gái, các em siêng năng làm bài tập và hiểu bài nhanh."

Video mô tả bài học trong dự án với một người sử dụng ngôn ngữ của người nghe nói, và người còn lại dịch ra ngôn ngữ ký hiệu

Ngôn ngữ ký hiệu - một ngôn ngữ thú vị mà ai trong chúng ta cũng có thể học để giao tiếp với người không nghe

Những trò chơi đơn giản để khuyến khích các em làm bài tập sau khi học lý thuyết

Bảng con chính là dụng cụ giao tiếp của các em với thầy cô và nhóm đi thăm lớp

Cờ vua - Một trong các trò chơi yêu thích trong giờ giải lao của các em

“Đã chúng con muốn thầy cô dạy Anh Văn cho chúng con rất hiểu để tương lai chúng con đang giao tiếp với người nước ngoài” – một dòng tâm sự biểu đạt mong muốn của một em gái khi trò chuyện cùng đoàn chúng tôi.

Chúng tôi rất mong video không chỉ dừng lại ở tiếng Anh, Tin học, khoa học thường thức, mà còn chuyển thể từ các môn học khác để các em được trang bị tri thức trở nên tự tin nhiều hơn nữa khi giao tiếp với mọi người.

Mọi thông tin liên hệ về dự án xin vui lòng liên hệ với Anh Lê Đình Hiếu qua email hieudinhlevn@gmail.com hoặc email cho LIN qua thaovy@linvn.org.